REPUBLIKA
SLOVENIJA
UPRAVNO
SODIŠČE

Podpisnik: Mirjana Reberc
Izdajatelj: Republika Slovenija
Serijska št.: 1235623314048
Podpisano: 01 04 2026 12:28:34

I U 928/2023-

ODLOČBA JE PRAVNOMOČNA

UPRAVNO SODIŠČE RS, LJUBLJANA

1. 4. 2026

Podpis pristojne odgovorne osebe:

SODBA

V IMENU LJUDSTVA

Upravno sodišče Republike Slovenije je po višji sodnici mag. Mirjani Reberc

v upravnem sporu tožeče stranke: [redacted] zoper toženo stranko: **REPUBLIKA SLOVENIJA,** ki jo zastopa Informacijski pooblaščenec, Ljubljana,

ob udeležbi stranke z interesom: **TRŽNI INŠPEKTORAT REPUBLIKE SLOVENIJE**, Dunajska cesta 160, Ljubljana,

zaradi **dostopa do informacij javnega značaja,**

o **tožbi** zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 090-127/2023-2 z dne 5. 5. 2023,

1. aprila 2026

RAZSODILO:

Tožbi se ugodi, odločba Informacijskega pooblaščenca št. 090-127/2 z dne 5. 5. 2023 se odpravi ter se zadeva vrne istemu organu v ponovni postopek.

OBRAZLOŽITEV:

Izpodbijana odločba

1. Informacijski pooblaščenec (v nadaljevanju tožena stranka) je z odločbo št. 090-127/2023/2 z dne 5. 5. 2023 (v nadaljevanju izpodbijana odločba[1]) zavrnil pritožbo tožnika zoper odločbo Tržnega inšpektorata Republike Slovenije (v nadaljevanju: zavezanec, v tem postopku stranka z interesom) št. 090-19/2023-17 z dne 6. 4. 2023 (1. točka izreka). Odločil je še, da v postopku s pritožbo niso nastali posebni stroški (2. točka izreka).

2. Iz obrazložitve izhaja, da je tožnik na podlagi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (v nadaljevanju ZDIJZ) od zavezanca med drugim z desetimi zahtevami zahteval posredovanje izpisa seznama aktivnosti, ki so bile izvedene na podlagi njegovih prijav, podanih zaradi uveljavljanja stvarne napake in vračila kupnine zaradi domnevne neskladnosti kupljenih zaščitnih mask. Zahteve so se nanašale na deset prijav, vloženih med 7. 12. 2022 in 9. 2. 2023. Zavezanec je tožnikove zahteve zavrnil zaradi zlorabe pravice dostopa do informacij javnega značaja (v nadaljevanju DIJZ). Tožnik je namreč v enem dnevu poslal 16 zahtev za DIJZ, med katerimi se jih je več podvajalo. Zavezanec je ugotovil, da tožnik že od leta 2020 sistematično zasipa organ z zahtevami za DIJZ in ga s tem prekomerno obremenjuje. Zahteve se večinoma nanašajo na osebno varovalno opremo, z njimi pa želi opozoriti na domnevno neučinkovitost organa in neustrezno organiziran nadzor. Tako želi usmerjati delo organa s predlogi kje, kdaj in kako naj inšpektorji opravljajo nadzor. Tožnik z vlaganjem zahtev nadaljuje tudi po tem, ko je tožena stranka v več odločbah potrdila, da takšno ravnanje pomeni zlorabo pravice. Iste zahteve vlaga večkrat, čeprav rok za odločitev o prvotno vloženi zahtevi še ni potekel. Pravica do DIJZ je priznana tudi v interesu družbe in ne sme biti izvrševana na način, da prekomerno ovira delo organa in uradne osebe. V zvezi s tem je zavezanec navedel, da mu je tožnik med 1. 1. 2022 in 31. 12. 2022 poslal 362, med 1. 1. 2023 in 6. 4. 2023 pa 132 elektronskih sporočil. V letu 2022 je na zavezanca naslovil 83 zahtev za dostop do informacij javnega značaja, med 1. 1. 2023 in 6. 4. 2023 pa 53. Iz teh podatkov izhaja, da tožnik ni povprečen prosilec za dostop do IJZ, saj zavezanec sicer letno povprečno prejme med 25 in 30 zahtev za DIJZ. Celota tožnikovih ravnanj kaže

1 V skladu z 31. členom ZDIJZ, ki določa, da je zoper odločbo Informacijskega pooblaščenca mogoče začeti upravni spor skladno z zakonom.

na to, da zahtev ne vlaga z namenom izvrševanja namena ZDIJZ, temveč z namenom dokazovanja svojega prepričanja, da organ ne dela dobro, strokovno in učinkovito. Zavezanec se zaveda, da zahtev za DIJZ ne more zavrniti zgolj zaradi njihovega števila ali zaradi obsega zahtevane dokumentacije. Več tožnikovih zahtev je obravnaval tudi vsebinsko. Vendar pa je število tožnikovih zahtev postalo neobvladljivo. Na tej podlagi je zavezanec ocenil, da tožnik zlorablja svojo pravico, še posebej ob upoštevanju svoje ocene, da so tožnikove zahteve vložene le z namenom dokazovanja njegovih stališč o neustreznem delovanju in organizaciji zavezanca. Tožnik je nekdanji tržni inšpektor in večkrat je jasno izrazil svoje odklonilno stališče do nekdanje vodje zavezanca in njenih sodelavcev. Tožnikove zahteve ne sledijo namenu pravice dostopa do IJZ in otežujejo normalno delo zavezanca. Tožnik pri tem izkorišča svoje dobro poznavanje ustroja in delovanja organa. Temeljna naloga zavezanca je nadzor trga in doseganje spoštovanja predpisov. K temu prispeva tudi odgovarjanje na vprašanja posameznikov, podjetij in institucij iz delokroga organa ter obveščanje javnosti. Obveščanje prijaviteljev, ki niso stranke postopka, je v zakonu določeno zgolj v minimalnem obsegu. Prijavitelj ne more biti gospodar inšpekcijskega postopka, saj postopke vodijo inšpektorji, ki so pri svojem delu samostojni in vezani na ustavo in zakon. Po oceni zavezanca tožnik DIJZ ne zahteva z namenom nadzorne funkcije, ki je namen ZDIJZ, temveč ga namenoma zasipa s številnimi obsežnimi sporočili zaradi negativnega mnenja, ki ga ima o zavezancu. Zavezanec se ob tem sklicuje na sodbo naslovnega sodišča v zadevi II U 214/2016, v kateri je sodišče odločilo, da so zahteve, s katerimi želi prosilec organu na različne načine škodovati, npr. z žalitvami, vlaganjem velikega števila zahtev in zahtevami za dostop do velikega obsega informacij, šikanozne.

3. Tožnik se je zoper odločitev zavezanca pritožil. V pritožbi je navedel, da zavezanca ne zasipa z zahtevami in da zavezanec v odločbi ne naslavlja vsebine konkretnih prijav. Zavezanec že dve leti z enako obrazložitvijo zavrača njegove zahteve. Poleg tega se v odločbi ni opredelil do navedb o njegovem položaju stranskega udeleženca v postopkih prijav po Zakonu o varstvu potrošnikov (v nadaljevanju ZVPot).

4. Tožena stranka je tožnikovo pritožbo zavrnila. Vse zahteve, naštete v uvodu obrazložitve odločbe, je obravnavala kot funkcionalno celoto. Ugotovila je, da je tožnik zahteve vložil v enem dnevu s 16 sporočili, pri tem pa so se zahteve ponavljale oz. jih je pošiljal v razmiku nekaj minut. Zavezancu je posredoval prijave z vso dokumentacijo, na katero se nanašajo v prijavi zatrjevana dejstva. Te vloge so relativno obsežne in vključujejo slikovno gradivo ter analize nepravilnosti. Tožena stranka je pri presoji, ali tožnikovo ravnanje predstavlja zlorabo pravice, upoštevala kriterije, ki so se razvili v pravni teoriji in praksi. Ugotovila je, da iz načina vlaganja zahtev za DIJZ izhaja tožnikov namen, da preko postopkov po ZDIJZ izvaja kontrolo dela zavezanca oziroma hoče s temi postopki doseči, da se organ opredeli do njegovih prijav in analiz ter začne

inšpekcijski postopek v konkretnih zadevah. To po presoji tožene stranki ni v skladu z namenom ZDIJZ, ki je v tem, da se zagotovi javnost oz. odprtost delovanja organov ter omogoči uresničevanje pravice fizičnih in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja. Tožnik v vlogah opozarja na nepravilnosti pri posameznih izdelkih, podaja prijave ter hkrati zahteva DIJZ (npr. izpis dokumentov iz posameznih konkretnih inšpekcijskih zadev ali izpis dokumentov, ki naj bi nastali na podlagi njegove prijave). Ob tem tožnik podaja tudi negativne vrednostne sodbe glede dela zavezanca v zvezi s svojimi prijavami in nasploh. Dostop do IJZ zahteva le z namenom, da bi dokazal neučinkovito delo organa oziroma da bi dosegel, da bi organ upošteval njegove prijave in uvedel inšpekcijske postopke. To pa je v nasprotju z namenom ZDIJZ, saj ta ni orodje za kontrolo oziroma prisilo organa, da začne inšpekcijski postopek v posameznih zadevah. Usmerjanje dela zavezanca je delo glavnega inšpektorja.

5. Tožena stranka je ugotovila še, da število zahtev po ZDIJZ sicer ni omejeno, vendar pa v obravnavani zadevi število in obsežnost zahtev prekomerno obremenjuje organ. Tožnik je zavezancu poslal veliko število sporočil, večinoma precej obsežnih. Poleg analiz nepravilnosti je v besedilu podajal tudi zahtevke za DIJZ. Od zavezanca ni mogoče pričakovati, da bo uspel v zakonskem roku odločiti o tolikšnem številu obsežnih zahtev z različno vsebino. Vendar to še ne pomeni, da zavezanec ne dela učinkovito in strokovno, prav to pa hoče tožnik dokazati preko DIJZ. Tožnik torej svoje pravice ne uporablja pošteno, ampak jo zlorablja, ob tem pa zavezancu otežuje oz. onemogoča ravnanje v skladu z načelom ekonomičnosti postopka.

6. Sklepno je tožena stranka ponovila ugotovitev, da je tožnikov namen, da dokaže nesposobnost oziroma nestrokovnost zavezanca in ga prisili, da se opredeli do njegovih prijav in analiz oziroma uvede inšpekcijske postopke. ZDIJZ temu ni namenjen, poleg tega pa pravica do DIJZ ni priznana izključno v interesu prosilca, ampak tudi v interesu družbe, ki naj se ji v čim večji meri omogoči izvrševanje demokratične funkcije in funkcije nadzora, vendar ne na način, ki prekomerno ovira celotno delo organa in organ žali ter s tem posega v njegovo dostojanstvo. Ob tem tožena stranka poudarja, da se tožnikovo ravnanje ponavlja, čeprav je tožena stranka že v preteklih odločbah njegovo ravnanje opredelila kot zlorabo pravice.

Tožba

7. Tožnik navaja, da je v letih 2022 in 2023 zavezancu v skladu z 39. členom ZVPot prijavil več spletnih prodajaln, pri katerih je kupil izdelke in zahteval vračilo kupnine za neustrezno blago, na kar se prodajalci niso odzvali. Tudi od zavezanca ni dobil nobenega odgovora, zato je na podlagi ZDIJZ zahteval, da mu posreduje elektronski izpis seznama aktivnosti, ki so bile evidentirane na osnovi njegovih prijav. Pri teh zahtevah ne gre za nobeno zasipavanje ali posebno obremenjevanje organa, kot tudi ne nič drugega, kar mu očitata zavezanec in

tožena stranka. Obrazložitve obeh organov nimajo nobene smiselne povezave z dejansko vsebino prijav kršitev ZVPot. Tožena stranka se prav tako nesmiselno sklicuje na pravnomočnost svojih prejšnjih odločb, saj v takšnih zadevah še ni odločala. Ob tem pa v izpodbijani odločbi ni omenjen primer, v katerem je tožena stranka tožnikovi pritožbi ugodila, zavezanec pa te odločbe ni izvršil. Tožena stranka v izpodbijani odločbi ni navedla, na podlagi katerih drugih predpisov bi moral tožnik zahtevati informacije o izvedenih aktivnostih zavezanca. Za te informacije je najprej zaprosil na osnovi določb ZVPot, Zakona o inšpekcijskem nadzoru (v nadaljevanju ZIN) in nato še ZDIJZ. Dne 31. 3. 2023 je zavezanca zaprosil za dostop do seznama aktivnosti, ki jih je izvedel na podlagi tožnikovih prijav zoper različne spletne prodajalce in sicer v 16 primerih. Zavezanec je obravnaval samo 10 zahtev. Teh deset zahtev med drugim vsebuje dodatna obvestila in tožnikovo opravičilo glede storjenih napak in neupoštevanju nekaterih vračil. Tako zavezanec kot tožena stranka sta tožnikove zahtevke po ZDIJZ obravnavala napačno, v ničemer po vsebini, in mu tako kratila pravico, da bi bil seznanjen s tem, kaj se je zgodilo z njegovimi prijavami. V nadaljevanju tožbe tožnik opisuje dva zahtevka za vračilo kupnine na podlagi ZVPot.

8. Tožnik ni prejel odgovorov na podane prijave, zato je, da bi se dokopal do vsaj kakšne informacije, od zavezanca zahteval dostop do seznama aktivnosti, ki so bile izvedene na podlagi njegovih prijav. Takšne sezname bi mu lahko zavezanec poslal na elektronski naslov kot izpis iz IS TIRS. Za ta izpis je treba le nekaj minut administrativnega dela, za razliko od dolgih odločb o zavrnitvi vloge zaradi „zlorabe pravice do DIJZ". Pri tem torej ne gre za nikakršno zasipavanje ali obremenjevanje organa.

9. V nadaljevanju tožnik navaja, da je višješolski predavatelj za področja, ki vsebujejo trženje in kakovost ter pri tem tudi tehnične predpise, varnost in zdravje pri delu ter varstvo okolja. Ima dolgoletne izkušnje z vodenjem gospodarskih subjektov na področju montažnih objektov, v avtomobilski in pohištveni industriji. Bil je tudi tržni inšpektor na področju nadzora varnosti proizvodov na trgu.

10. Na podlagi vseh svojih kompetenc je na začetku pandemije leta 2020 ugotovil, da zavezanec, Javna agencija za zdravila in medicinske pripomočke (v nadaljevanju JAZMP), Nacionalni inštitut za javno zdravje in druge institucije zelo slabo razumejo zahteve predpisov za zaščitno opremo in medicinske pripomočke. Zato se je odločil, da se bo sam brezplačno vključil v prizadevanja civilne družbe, da se čim prej odpravi nesprejemljivo stanje kakovosti in skladnosti te opreme s predpisi, tako pri proizvajalcih kot tudi na trgu in pri uporabi. Svoje znanje in strokovno pomoč je ponudil številnim inštitucijah. Zavezanec se na njegova opozorila ni odzval, vse se je delalo počasi, birokratsko ter s pomanjkanjem znanja in razumevanja zagotavljanja kakovosti in skladnosti z zakonodajo za osebno varovalno opremo in medicinske pripomočke. Na prošnjo zdravniške

zbornice je pripravil enourno predavanje na temo mask in zaščitne opreme. Vse te aktivnosti so ostale brez rezultatov, zato se je osredotočil na to, kaj se na področju zaščitne opreme dogaja na trgu in v medijih. Zavezanec in JAZMP na začetku pandemije nista učinkovito izvajala svojega poslanstva, veliko aktivnosti, ki sta jih izvajala, pa je bilo neskladnih z zakonodajo in priporočili Evropske komisije. Zato je še bolj intenzivno opozarjal pristojne organe na nepravilnosti ter pripravljal analize ponudbe posameznih prodajalcev na spletu. Analize je konkretiziral na primerih opreme, ki jo je sam kupil. Vsaka njegova prijava je tako temeljila na dveh do treh primerih kupljene zaščitne opreme in dodatnih proizvodih, ki so še bili v prodaji. Vse nepravilnosti je opisno in slikovno predstavil ter podrobno utemeljil. Analiziral je približno sto pravnih subjektov in približno deset tisoč primerov zaščitne opreme. Iz odzivov zavezanca je ugotovil, da je ta neustrezno organiziran in da neustrezno pristopa k nadzoru, na kar je zavezanca opozoril. Na podlagi ZIN je zaprosil zavezanca za dokumentacijo, ki je nastala pri nadzoru. To dokumentacijo je analiziral in ugotovil nesprejemljive nepravilnosti pri nadzoru, takrat pa je zavezanec njegove zahteve za DIJZ začel zavračati s sklicevanjem na zlorabo pravice. Podobno se je dogajalo z njegovimi prijavami na JAZMP. Zaradi neodzivnosti in neučinkovitega ter nepravičnega pristopa s strani nadzornih organov je opravil več nakupov pri istih subjektih, saj po prvih prijavah nepravilnosti niso bile odpravljene. Nadzor bi moral biti izveden po verigi nazaj od zadnjega distributerja do uvoznika in proizvajalca. Tega ni bilo, kar je vodilo v še več analiz in še več prijav. V treh letih od zavezanca ni dobil nobenega celovitega odgovora kot tudi ne nobene utemeljene zavrnitve nepravilnosti. Na koncu je začel zavezanec njegove zahteve za DIJZ, ki bi jih lahko izpolnil z nekaj minutami administrativnega dela, zavračati z dolgimi odločbami, v katere je vključil veliko neresnic in žaljive vsebine. Če je pri tem kdo zlorabljal zakonodajo, to gotovo ni bil on. Če bi zavezanec svoje poslanstvo opravljal pravilno in učinkovito, njegovih prijav sploh ne bi bilo več. Zavezanec je zlorabil institut zlorabe pravice do DIJZ tudi v primeru, ko je tožnik zahteval razkritje dokumenta, s katerim ga je zavezanec prijavil na Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje zaradi domnevne kršitve statusa invalidskega upokojenca.

11. Sklepno tožnik poudarja, da ne zasipava zavezanca in da pri njegovih zahtevah ne gre za nobeno posebno obremenjevanje organa. Poleg tega zavezanec in tožena stranka nista sledila določbam Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP) glede njegovega položaja stranskega udeleženca. Iz prijav po ZVPot in zahtev za DIJZ je jasno razviden njegov pravni interes oz. osebna korist zaradi stvarnih napak na kupljenem blagu. Predvsem pa gre pri zadevi za neupoštevanje določil ZVPot, kar opravičuje njegove zahtevke za DIJZ.

12. Tožnik sodišču predlaga, da izpodbijano odločbo in odločbo zavezanca odpravi in odredi, da se tožnikovim zahtevam ugodi.

Tožnikova vloga z dne 7. 8. 2023

13. Tožnik je v vlogi z dne 7. 8. 2023 dodatno navedel, da so bile njegove zahteve kratke, jedrnate in utemeljene. Zahteval je samo ustrezen izpis iz IS TIRS kot popis zadeve in s tem seznam aktivnosti, ki so bile izvedene na podlagi njegovih prijav. To zahteva le nekaj minut administrativnega dela. Nikoli ni zahteval dostopa do kakršnekoli obsežne dokumentacije, kar bi prekomerno obremenjevalo delo organa. Za izpolnitev zahteve bi tožena stranka porabila manj časa, kot ga je porabila za izdajo zavrnilne odločbe. Prav tako njegove zahteve niso vsebovale usmerjanja organa ali ocenjevanja njegove učinkovitosti. Izpodbijana odločba tako v ničemer ne odraža dejanskega stanja in je zavajajoča za tiste, ki ne poznajo njegovih triletnih prizadevanj, da bi kot strokovno kompetenten državljan opozoril na nepravilnosti na trgu, h katerim prispeva neučinkovito delo zavezanca. S tem želi prispevati svoj delež k ureditvi trga in k temu, da bodo v ponudbi samo izdelki, ki ustrezajo zakonodaji Republike Slovenije in EU. Namišljeno obrazložitev zlorabe pravice do DIJZ je zavezanec uporabil tudi pri prijavi nepravilnosti pri spletni prodaji gradbenih proizvodov. V treh letih tako tožnik ni prejel niti ene utemeljene zavrnitve prijave. Nedavno je zavezanca opozoril tudi na neskladja v ponudbah električnih skirojev ter sanitarnih armatur kot proizvodov, ki prihajajo v stik s pitno vodo. Ob tem opozarja na novo Uredbo o pitni vodi, ki je nadzornim organom prinesla še dodatno pravno podlago za učinkovito ukrepanje v primeru kršitev zdravstvenih, higienskih in okoljskih zahtev. Trditev, da je opozarjanje na tako konkretne in aktualne težave s strani kompetentnega državljana le navidezno izvrševanje demokratične in nadzorne funkcije, ne drži. Če kdo zlorablja zakonodajo, je to zavezanec.

Odgovor na tožbo tožene stranke

14. Tožena stranka sodišču predlaga, da tožbo zavrne. V zvezi s tožnikovo navedbo, da je zavezanec odločil le o 10 od 16 podanih zahtevah za DIJZ, navaja, da je ta navedba nedovoljena novota, saj tožnik tega v pritožbi ni uveljavljal. Sicer pa je to podlaga za ločeno pritožbo zaradi molka organa. Tožena stranka navaja sodno prakso v zvezi z zlorabo pravice in sicer odločitve Ustavnega sodišča v zvezi s ponavljajočimi se vlogami s pavšalnimi navedbami, vlaganjem očitno nedovoljenih in neutemeljenih pritožb brez vseh možnosti za uspeh ter vlaganjem vlog s številnimi negativnimi vrednostnimi sodbami, žalitvami in provokacijami, odločitve Vrhovnega sodišča v zvezi z zaporednim vlaganjem nedovoljenih pravnih sredstev brez postulacijske sposobnosti, odločitev Višjega sodišča v Ljubljani v zvezi z izterjavo bagatelnega zneska ter sodno prakso Upravnega sodišča glede vlaganja zahtev, s katerimi se organ prekomerno zasipa z delom. To predstavlja oviro za njegovo učinkovito delo, pri čemer se zahteva dostop do izrazito obsežne količine dokumentov, zahteve pa imajo žaljivo vsebino.

15. V zvezi s količino tožnikovih zahtev, naslovljenih na zavezanca, tožena stranka opozarja, da tožnik v tožbi sam priznava, da je stopnjeval intenzivnost svojih vlog. Ob tem ponavlja navedbe o številu tožnikovih vlog, ki izhajajo že iz izpodbijane odločbe.

16. V zvezi s tožnikovimi preteklimi vlogami tožena stranka navaja, da je obravnavana zadeva že enajsta, v kateri je pritrdila zavezancu, da tožnik zlorablja pravico do DIJZ. V prvih desetih zadevah tožnik ni vložil tožbe, zato so postale pravnomočne. Kljub jasnim stališčem v teh pravnomočnih odločbah tožnik zavezanca še naprej zasipava s številnimi vlogami in zahtevami za DIJZ. V vseh zahtevah zasleduje isti namen in vloge vlaga na enak način in s podobno vsebino, zaradi česar je potrebna temeljita analiza za ugotovitev, kaj z vlogo zahteva. Navedbe o tem, da so tožnikove prijave utemeljene, so nepomembne. Tudi če to drži, tožnik nima pravice, da zavezanca sili k uvedbi inšpekcijskih postopkov ter da pravico do DIJZ uporablja prekomerno in v nasprotju z njenim namenom.

Odgovor na tožbo stranke z interesom

17. Zavezanec kot stranka z interesom v odgovoru na tožbo navaja, da ga tožnik že od leta 2020 sistematično zasipa s številnimi obsežnimi elektronskimi sporočili in zahtevami za DIJZ. Tako je v sistemu IS TIRS za leto 2022 evidentiranih 362 dokumentov, prejetih z elektronskega naslova tožnika, pri čemer včasih tudi na isti dan pošlje več obsežnih dokumentov z ogromnimi količinami prilog. Njegova sporočila so večinoma povsem nepregledna, prilaga jim fotografije in obsežne analize na več sto straneh. Poleg tega sporočila pošilja praktično vsem državnim organom. Med 1. 1. 2023 in 18. 8. 2023 je v sistemu zavezanca evidentiranih 219 dokumentov, poslanih s tožnikovega elektronskega naslova. V letu 2022 je na zavezanca naslovil 83 zahtev za DIJZ, med 1. 1. 2023 in 18. 8. 2023 pa 95. Organ je številne tožnikove zahteve obravnaval vsebinsko in šele ko je vlaganje zahtev eskaliralo do te mere, da je postalo neobvladljivo, je zavezanec presodil, da gre za zlorabo pravice. Še posebej ob upoštevanju dejstva, da so bile te zahteve vložene zgolj z namenom dokazovanja stališč glede neustreznega delovanja organa. Tožnik je za takšno stanje najprej krivil prejšnje, kasneje pa tudi sedanje vodstvo zavezanca. Moral bi ostati pri argumentaciji, ki je objektivno usmerjena v kritiko vsebine dela organa, ne pa posameznih uradnih oseb. Odločitev organa o zavrnitvi tožnikove zahteve za DIJZ je bila sprejeta na podlagi celotnega ravnanja tožnika, ki otežuje normalno delo zavezanca na več področjih. Tožnik želi pridobiti informacije, ki bi bile podlaga za njegovo nadaljnje žaljenje in obsojanje organa. Njegov namen ni v tem, da bi uresničeval namen pravice do DIJZ, ki je zagotavljanje javnosti in odprtosti delovanja organa, ampak v tem, da bo lahko nadaljeval s svojimi vrednostnimi sodbami o nesposobnosti in neučinkovitosti zavezanca ter njegovem neustreznem delovanju.

18. Tožnik svoje pravice tako ne uporablja pošteno, z zahtevami pa škoduje organu.

Nadaljnje vloge tožnika

19. Tožnik je sodišču 16. 3. 2025 predložil kopijo pritožbe zoper odločbo zavezanca št. 090-7/2025-3 z dne 13. 2. 2025, kot dokaz svojih tožbenih navedb. Predlagal je tudi združitev vseh zadev, ki pred sodiščem tečejo na podlagi njegovih tožb, vloženih v letih 2023, 2024 in 2025. V vlogi je navedel več kategorij proizvodov, glede katerih je zavezancu predložil svoje analize. Dne 31. 7. 2025, 26. 8. 2025, 5. 9. 2025, 27. 10. 2025 ter 5. 11. 2025 je sodišču posredoval še večje število odločb zavezanca in tožene stranke, svoje pritožbe v teh zadevah ter analizo v zvezi z nabavami zaščitne opreme. V vlogi z dne 6. 11. 2025 je navedel, da je v zvezi z varnostjo igrač zdravstveni inšpektorat RS opozoril javnost na previdnost, zavezanec pa ne. Navaja, da je na področju nadzora neživilskih proizvodov v zadnjih letih podal več tisoč konkretnih prijav, ki se pojavljajo tudi zaradi neustreznega in predvsem neučinkovitega nadzora zavezanca.

20. V vlogi z dne 29. 10. 2025 je navedel, da je zavezančevo zavračanje njegovih zahtev v nasprotju z določbami ZDIJZ o demokratični in nadzorni funkciji pravice dostopa do IJZ. Namen njegovih zahtev je še bolj podrobno analizirati in opozoriti na konkretne nepravilnosti v nadzoru na konkretnih primerih in predlagati potrebne izboljšave oz. podati pobude kot priložnosti za izboljšave v nadzoru, skladno z zakonodajo. Njegov cilj je izključno večja urejenost trga z neživilskimi proizvodi in s tem zaščita kupcev in uporabnikov proizvodov ter celotnega okolja pred neskladnimi in nevarnimi proizvodi. V dokaz svojih navedb je sodišču predložil še svoje vloge v zadevi trgovca Bauhaus. Odločbe, s katerimi zavezanec zavrača njegove zahteve, so splošne in pavšalne, njihov namen pa je samo preprečiti, da bi bila javnost obveščena o nepravilnostih v delovanju zavezanca. Zato bi postalo nujno, da se v delovanju organa sistematično uvedejo spremembe in izboljšave. Sklepno tožnik zahteva, da sodišče zavezancu odredi, da mu omogoči dostop do vse dokumentacije in navaja nekaj najbolj izstopajočih primerov.

21. Tožnik je zatem sodišču poslal še večjo število vlog. Te je glede na vsebino štelo kot vloge, s katerimi na posameznih primerih izkazuje svoje tožbene trditve. Zato jih posebej ne povzema.

Predlog tožene stranke za izvedbo vzorčnega postopka

22. Tožena stranka je z vlogo dne 12. 5. 2025 sodišču predlagala izvedbo vzorčnega postopka po 43. členu ZUS-1. Navedla je, da je tožnik vložil tožbe zoper 20 upravnih aktov, pri katerih se pravice in obveznosti opirajo na enako ali podobno dejansko in isto pravno podlago.

K I. točki izreka

23. Tožba je utemeljena.

24. Pravica do dostopa do IJZ je ustavno varovana človekova pravica. Ustava v drugem odstavku 39. člena določa, da ima vsakdo pravico dobiti informacijo javnega značaja, za katero ima v zakonu utemeljen pravni interes, razen v primerih, ki jih določa zakon. Ta pravica je konkretizirana v ZDIJZ, ki v prvem odstavku 5. člena določa, da so informacije javnega značaja prosto dostopne pravnim ali fizičnim osebam. Ob tem ZDIJZ v petem odstavku 5. člena določa, da lahko organ prosilcu izjemoma zavrne dostop do zahtevane informacije, če prosilec z eno ali več funkcionalno povezanimi zahtevami očitno zlorabi pravico dostopa do informacij javnega značaja po tem zakonu oziroma je očitno, da so zahteva ali zahteve šikanoznega značaja. Na podlagi te določbe je zavezanec zavrnil tožnikovo zahtevo za DIJZ, tožena stranka pa je z izpodbijano odločbo zavrnila tožnikovo pritožbo zoper to odločitev.

25. Zloraba pravice v ZDIJZ ni definirana. Koncept zlorabe pravice v slovenski zakonodaji na splošni ravni ni urejen, je pa njegovo rabo onkraj izrecnih zakonskih določb razvilo in večkrat uporabilo Ustavno sodišče[2]. Kot normativno podlago je navedlo ustavna načela (predvsem 2. člen Ustave), ki Republiko Slovenijo opredeljujejo kot pravno državo. Zato je treba upoštevati tudi splošno sprejeta pravna načela, med drugim, da je pravice treba izvrševati v njihovih mejah in v skladu z njihovim namenom. Po mnenju Ustavnega sodišča slovenskemu pravu ustreza splošna prepoved zlorabe pravic, ki sloni na objektivnih merilih, v skladu s katerimi ima vsaka pravica svoj namen in svojo funkcijo.[3]

26. Zloraba pravice torej pomeni uveljavljanje in izvrševanje te pravice v nasprotju z namenom, zaradi katerega jo pravni red postavlja, kar ne more uživati pravnega varstva.[4] Ob tem je ključna značilnost zlorabe preplet protipravnega in pravnega ravnanja, kar pomeni, da nosilec izhaja iz dopustnega abstraktnega upravičenja, ki pa ga uresničuje tako, da njegovo ravnanje presega meje tega upravičenja.[5] Zato za prepoznavo zlorabe pravice ne zadostuje zgolj "običajna" razlaga zakonskih določb, ki lahko pripelje le do prepoznave zakonsko dopustnega abstraktnega upravičenja, saj po zapisanem ravnanje subjekta praviloma ostaja znotraj tega upravičenja oziroma so formalni zakonski pogoji za uresničevanje pravice izpolnjeni. To pomeni, da je treba na podlagi poglobljene namenske razlage zakonske ureditve ugotoviti objektivna merila za presojo, ali je v konkretni zadevi pravica uporabljena v skladu z njenim namenom in funkcijo.[6]

27. Izpodbijana odločitev tožene stranke temelji na dveh nosilnih stališčih: (1) da je zaradi velikega števila (tožnik ne prereka navedbe, da je leta 2022 na zavezanca naslovil 83 zahtev za DIJZ, med 1. 1. 2023 in 6. 4. 2023 pa 53) in nepreglednosti

2 Sklep Ustavnega sodišča Republike Slovenije U-I-413/98 z dne 25. 5. 2000, tč.10, odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije U-I-85/16, Up-398/16 z dne 14. 7. 2016, tč. 14.
3 Odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije U-I-85/16, Up-398/16 z dne 14. 7. 2016, tč. 14.
4 Ibidem.
5 Pavčnik, M.: Teorija prava, GV Založba, Ljubljana, 2020, str. 180.
6 Sklep Vrhovnega sodišča Republike Slovenije X Ips 6/2021 z dne 29. 11. 2023, tč. 16-17.

tožnikovih zahtev za DIJZ (nekatere od njih naj bi bile vključene v besedila, v katerih je tožnik podal tudi obsežne analize pomanjkljivosti določenih proizvodov) oteženo delo zavezanca in (2) da tožnikove zahteve niso v skladu z namenom ZDIJZ, saj jih vlaga z namenom izvajanje kontrole nad zavezancem, dokazovanja neučinkovitega dela zavezanca ter s ciljem, da bi zavezanec upošteval njegove prijave in uvedel inšpekcijske postopke v konkretnih zadevah.

28. V skladu z zgoraj opisanimi izhodišči za presojo zlorabe pravice je za obravnavano zadevo ključno vprašanje, ali je tožnikovo ravnanje skladno z namenom ZDIJZ. Odgovor na to vprašanje je odvisen od opredelitve namena ZDIJZ na eni strani ter celostne presoje tožnikovih ravnanj in izjav v zvezi z izvrševanjem njegove pravice do DIJZ na drugi strani.

29. ZDIJZ v prvem odstavku 2. člena določa, da je namen tega zakona zagotoviti javnost in odprtost delovanja organov ter omogočiti uresničevanje pravice fizičnih in pravnih oseb, da pridobijo informacije javnega značaja. Pravica dostopa do informacij javnega značaja izvira iz splošnega in političnega interesa posameznikov, da se v demokratični državi seznanijo z delom javnopravnih organov in ga nadzirajo.[7] Omogoča uresničevanje številnih drugih temeljnih pravic in svoboščin, še zlasti svobode izražanja. Je predpogoj za učinkovito uresničevanje ustavnih pravic, ki predstavljajo temelje za delovanje demokratičnega procesa v družbi. Demokratična družba lahko ustrezno deluje samo, če so splošna javnost in njeni izvoljeni predstavniki popolnoma obveščeni, kajti le kadar imajo ti na razpolago ustrezne informacije o določenem vprašanju, političnem sistemu ali politični stranki, si lahko ustvarijo lastno kritično mnenje, uveljavljajo politično odgovornost nosilcev javnih funkcij ter pravilno usmerjajo dogajanje v družbi. Pravica dostopa do informacij nadalje pospešuje bolj učinkovito in odgovorno delovanje javnopravnih subjektov, saj omogoča splošen nadzor javnosti nad njihovim delom. Javni uslužbenci, zaposleni v teh organih, delajo bolj strokovno, nepristransko in učinkovito, če se zavedajo, da so njihova dejanja (lahko) predmet nadzora javnosti, kar prispeva k boljšemu političnemu nadzoru ter tako preprečuje zlorabe, korupcijo in finančno razsipnost.[8]

30. Tožena stranka je ugotovila, da naj bi tožnik deloval s tremi povezanimi cilji: (1) želel naj bi izvajati kontrolo dela zavezanca, (2) dokazovati zavezančevo neučinkovito in nestrokovno delo ter (3) vplivati na zavezanca, da bi upošteval njegove prijave in uvedel inšpekcijske postopke v konkretnih zadevah. Tožnik v tožbi teh ugotovitev ne zanika, vsebina tožbe kot celote pa po presoji sodišča te ugotovitve potrjuje: za tožnika je bistvo spora z zavezancem ignoriranje njegovih prijav po ZVPot in njegovih opozoril na zatrjevano nezakonito stanje na trgu. Ugotovitve tožene stranke glede razlogov, iz katerih tožnik vlaga zahteve za DIJZ,

7 Prepeluh Magajne, U., KURS, 2002 in 2011, komentar k 32. členu Ustave, točka 32.
8 Povzeto po: Prepeluh Magajne, U., KURS, 2002 in 2011, komentar k 39. členu Ustave, točke 32 do 36.

so torej nesporne. Vendar pa tako ugotovljeno dejansko stanje po presoji sodišča ne predstavlja zlorabe pravice do DIJZ.

31. Ugotavljanje zlorabe pravice po vsebini pomeni vrednostno oceno, da je določena oseba hotela uveljaviti svoj oziroma drug neupravičen interes v nasprotju z javnim interesom in si je za to tudi prizadevala.[9] Dokazovanje neučinkovitega dela javnega organa je po presoji sodišča cilj, ki je popolnoma v skladu z namenom ZDIJZ. Ugotovitve tožene stranke (ki jih tožnik ne prereka), da je tožnik že večkrat izrazil negativne vrednostne sodbe o zavezancu, na ta zaključek ne morejo vplivati. Nasprotno, po presoji sodišča je razumljivo, da zavezanci zahtevajo dostop do IJZ predvsem od tistih organov, glede katerih z večjo ali manjšo prepričanostjo menijo, da ne delujejo zakonito ali strokovno. Ugotovitev, da želi tožnik z zahtevami za dostop do IJZ vplivati na zavezanca, da bi upošteval njegove prijave in uvedel inšpekcijske postopke, prav tako ne predstavlja ravnanja, ki je v nasprotju z namenom ZDIJZ in posledično z javnim interesom. Razkritje informacij javnega značaja namreč samo po sebi ne more povzročiti ukrepanja inšpekcijskega organa v zvezi z določeno prijavo. Posreden pritisk, ki ga za organ predstavlja razkritje IJZ, pa je stanje, ki je povsem skladno z namenom ZDIJZ. Nadzor dela javnopravnih organov je namreč po naravi stvari povezan s ciljem zakonitega in učinkovitega dela teh organov.

32. Podatki o številu vloženih zahtev in sporočil, ki jih tožnik pošilja zavezancu, na to presojo ne morejo vplivati. Tožena stranka namreč ni ugotovila, da bi bil tožnikov namen, da z zasipanjem organa s pisanji povzroči motnje v njegovem delovanju, temveč so potencialne motnje v delovanju organa le posledica tožnikovih ravnanj, ki so sicer usmerjena v druge cilje. Samo dejstvo, da ima izvrševanje neke pravice za zavezanca negativne stranske posledice, pa ob ugotovitvi, da tožnik deluje skladno z javnim interesom, ne konstituira zlorabe pravice. Ob tem tožena stranka in zavezanec v odgovorih na tožbo niti ne prerekata tožnikovih navedb, da bi izdelava izpisa iz informacijskega sistema IS TIRS (kar je tožnik zahteval s spornimi zahtevami za DIJZ) terjala zgolj nekaj minut dela. Sodišče se sicer lahko strinja z zavezancem, da tožnik ni povprečen prosilec za DIJZ in da je intenziteta njegove komunikacije z zavezancem povsem zunaj okvirov pričakovanega ravnanja državljanov, ki želijo nadzirati javne organe. A to samo po sebi še ne pomeni, da je njegovo ravnanje mogoče opredeliti kot zlorabo pravice, še posebej ob upoštevanju dejstva, da je pravica do dostopa do informacij javnega značaja človekova pravica in da je treba posledično vse izjeme od te pravice razlagati restriktivno.

33. Tožena stranka in zavezanec se sicer na več mestih sklicujeta na sodno prakso, ki se nanaša na žaljenje organa. Večkrat tudi izpostavljata, da tožnik v svojih pisanjih podaja negativne vrednostne sodbe o delu zavezanca in njegovega vodstva. Toda odločitve o zavrnitvi tožnikovih zahtev neposredno ne

9 E. Kerševan, v: A. Novak, M. Pavčnik (ur.), Izvrševanje in zloraba pravice, Lexpera, GV Založba, Ljubljana 2024, str. 131.

utemeljujeta na njihovi žaljivi vsebini. Sodišče zato ni presojalo, ali so tožnikove vloge šikanozne v smislu petega odstavka 5. člena ZDIJZ. Ob tem pojasnjuje, da očitki o nezakonitem, nestrokovnem in neučinkovitem delu sami po sebi ne predstavljajo žaljivih izjav, temveč dovoljene vrednostne sodbe. Drugih ugotovitev o žaljivi vsebini tožnikovih vlog pa izpodbijana odločba ne vsebuje.

34. Sodišče je tako na podlagi ugotovitve, da je tožena stranka napačno uporabila materialno pravo, tožbi na podlagi 4. točke prvega odstavka 64. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1) ugodilo, izpodbijano odločbo odpravilo in zadevo vrnilo toženi stranki v ponoven postopek. Sodišče ni odločilo o stvari, kot je primarno predlagal tožnik. Pogoji za odločanje v sporu polne jurisdikcije iz prvega odstavka 65. člena ZUS-1 niso izpolnjeni. Podatki postopka namreč za odločitev o stvari ne dajejo zanesljive podlage.

35. V zadevi je odločilo brez glavne obravnave, saj dejansko stanje med strankama ni sporno (prvi odstavek 59. člena ZUS-1).

36. Tožnikov predlog za združitev zadev je sodišče zavrnilo s sklepom I U 928/2023-24 z dne 2. 6. 2025.

37. Sodišče ni izvedlo vzorčnega postopka, kot je predlagala tožena stranka. Namen vzorčnega postopka je prekinitev vseh postopkov do pravnomočnosti (prve) odločbe, izdane v vzorčnem postopku. Zoper sodbe upravnega sodišča praviloma ni dovoljena pritožba, razen, če je sodišče samo ugotovilo drugačno dejansko stanje, kot ga je ugotovila tožena stranka, ter je na tej podlagi spremenilo izpodbijani upravni akt ali če je sodišče odločilo na podlagi 66. člena tega zakona. V obravnavni zadevi ne gre za nobenega od navedenih procesnih položajev, zato izvedba vzorčnega postopka ne bi bila smiselna.

PRAVNI POUK:

Pritožba zoper to sodbo ni dovoljena (prvi odstavek 73. člena ZUS-1).

Ljubljana, 1. april 2026

Višja sodnica:
mag. Mirjana Reberc